

Можливості локальної терапії піогенних уражень, поєднаних з проявами маласезіозу на волосистій частині голови

Кравченко В. Г.[†], Горбунцов В. В.[‡], Башмаков Д. Г.[‡]

[†] Медико-консультативний центр «Медіпол», Полтава

[‡] Державний заклад «Дніпропетровська медична академія

Міністерства охорони здоров'я України»

Розглянуто можливості локальної терапії піогенних уражень, поєднаних з проявами маласезіозу на волосистій частині голови. Наведено дані власних досліджень щодо застосування оригінального засобу «Цидіпол» при лікуванні 10 пацієнтів з поєднаними піогенно-маласезійними ураженнями шкіри волосистої частини голови. На підставі даних дослідження зроблено висновок про доцільність застосування препарату «Цидіпол» як засобу локальної терапії поєднаних піогенно-маласезійних уражень шкіри волосистої частини голови.

Ключові слова: волосиста частина голови, локальна терапія, маласезіоз, піодермія, Цидіпол.

Постановка проблеми у загальному вигляді полягає у тому, що запровадження системних антимікробних препаратів у дерматологічну практику не вирішило остаточно проблеми лікування хворих. Не викликає заперечень те, що топічна терапія протимікробними засобами є раціональною для значної більшості випадків.

Актуальним для сучасної медицини та, зокрема, дерматології, є впровадження у практику місцевих антисептичних препаратів. Найбільш перспективними вважають препарати з мінімальною токсичністю та вираженою і широкою антисептичною дією, – тому, що до них значно повільніше, ніж до антибіотиків, розвивається резистентність мікроорганізмів та значно рідше виникають реакції індивідуальної непереносимості [3-5].

Окремою проблемою є лікування комбінованих інфекційних процесів, серед них – лікування бактеріально-грибкових проявів патології [10].

Певну увагу серед грибкових захворювань привертає маласезіоз шкіри через [1, 6, 10]:

- майже пандемічну поширеність;
- різноманіття та складність проявів;
- екстраординарну стійкість грибів роду *Malassezia* до факторів зовнішньої середовища та антисептиків;
- вельми вибіркову чутливість до засобів терапії.

Невирішеною раніше частиною проблеми є те, прояви маласезіозу часто поєднуються (комбінуються, взаємно ускладнюються) з проявами піодермій; це потребує призначення засобів, терапевтично активних як до бактеріальної, так і до грибкової (грибів роду *Malassezia*) інфекції [1, 6, 10].

У подібних випадках часто призначають одночасно декілька препаратів у комбінованих засобах, і це дає добрий терапевтичний ефект.

Але треба зазначити на те, що прояви маласезі-

озу, поєднанні з піодермією, часто локалізуються на волосистій частині голови; це ускладнює використання відомих засобів локальної терапії, які частіше виробляють у вигляді кремів та мазей. Такі випадки потребують призначення рідких (розчини, лосьйони) форм для зовнішнього застосування, але, на жаль, таких засобів є значно менше, і частіше вони вимагають виготовлення у аптеках.

Зв'язок дослідження з важливими науковими чи практичними завданнями полягає у тому, що реалії нашого буття вимагають більш спиратися на власні вітчизняні можливості у пошуку та виборі терапевтичних засобів там, де це можливо.

З огляду на це, хотілося би звернути увагу на можливість використання в якості засобу локальної терапії комбінованих маласезійно-гноячкових проявів патології волосистої частини голови вельми зручного (такого, що існує у рідкій формі) оригінального вітчизняного антисептичного засобу широкої дії – препарату Цидіпол.

Cidipolum (Цидіпол) – комбінований продукт, що містить:

- Циміналь (0,3 %);
- Димексид (5 %);
- поліетиленоксид (94,7 %).

Засіб має бактерицидну, протистотичну (протипаразитарну / протитрихомонадну), а також протигрибкову активність [7, 9, 11].

Фармакологічна група речовини – Циміналь: Антисептики та дезінфікуючі засоби (Рис. 1).

Пара-нітро-а-хлоркоричний альдегід. Світло-жовтий кристалічний порошок. Практично не розчиняється у воді, мало розчинний у спирті. Пригнічує (місцево) патогенну флору, сприяє епітелізації і загоєнню ран; застосовують зовнішньо [3-5, 9, 11]:

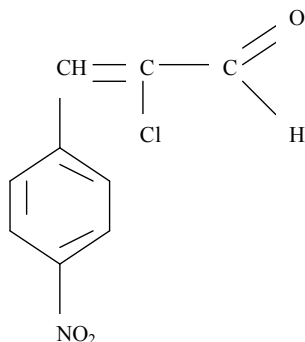

Рисунок 1. Циміналь (*Ciminalum*). $C_9H_6ClNO_3$.

- для лікування:

- 1) піодермії;
- 2) трофічних виразок;
- 3) ускладнених інфекцій;
- 4) опіків II ступеня;

- як додатковий засіб:

- 1) при лікуванні ран, інфікованих синьо-гнійною паличкою;
- 2) при дрібних гранулюючих ранах з гнійними виділеннями і ін

Особливості до дії Циміналю додає Димексид (диметилсульфоксид) – оригінальний засіб, який дозволяє транспортувати розчинені у ньому речовини через тканини організму та інші субстрати, не пошкоджуючи їх.

Важливо також зауважити і на відомому патогенетичну дію диметилсульфоксиду як проти-запального та імуномодуючого засобу, який специфічно впливає на життєдіяльність клітин макро- та мікроорганізмів.

Клініко-терапевтичні властивості Циміналю та Цидіполу досить добре досліджені протягом багатьох років, що дає можливість обґрунтованого його призначення у подібних випадках.

Про доцільність та ефективність використання Циміналю та Цидіполу при лікуванні різних захворювань та, зокрема, дерматозів повідомляють численні дослідження останніх років [2, 3, 5-7].

Мета дослідження – визначення можливості та ефективності використання вітчизняного лікарського засобу «Цидіпол» у лікуванні маласезійно-піогенних уражень волосистої частини голови.

Виклад основного матеріалу. Дослідження було проведене у клініці шкірних та венеричних хвороб ДЗ «ДМА» у 10 осіб віком 23-47 років. Маласезіоз на шкірі волосистої частини голови був, окрім явищ простого пітиріазу, представлений:

- пітиріазиформним екзематидом Дарьє (2 хворих);

ЛІТЕРАТУРА

1. Горбунцов В. В. Маласезіоз кожи. Дерматовенерология. Косметология. Сексопатология. 2010. № 1-2. С. 125 – 153.

- псоріазиформним екзематидом Дарьє (6 хворих);

- себорейним дерматитом (2 хворих);
при цьому маласезійні ураження локально поєднувалися з проявами:

- стафілококового фолікуліту (6 хворих);
- звичайного (стрепто-стафілококового) імпетиго (4 хворих).

Такий комбінований інфекційний процес у досліджених хворих мав хронічний рецидивуючий характер. Усі пацієнти й раніше отримували комплексну терапію з приводу попередніх рецидивів цього процесу.

Усім пацієнтам проводився комплекс загально-ноклінічних методів дослідження згідно з нормативами МОЗ України [8]. Встановлення діагнозу маласезіозу шкіри проводилося з урахуванням даних огляду, мікроскопічного та культурального (якісного та кількісного) мікологічного дослідження на гриби роду *Malassezia*.

Додатково до стандартної загальної етіопатогенетичної терапії [1, 8], в якості місцевого лікувального засобу хворим призначався Цидіпол, як рідка форма, тричі на день. Усі хворі переносили локальну терапію добре. Із власних відчуттів, троє хворих відмічали протягом кількох хвилин після нанесення Цидіполу відчуття тепла у місцях нанесення. Небажаних та побічних ефектів у жодному випадку у досліджених хворих, – навіть при гострих проявах дерматозу, – відмічено не було.

На 3-4 день лікування відмічалася припинення появи нових імпетигоїдних елементів поряд зі зменшенням проявів запалення (почервоніння та набряку шкіри та регресом лущення маласезійних уражень).

Регрес активних проявів патологічного процесу відмічався на 7-12 день лікування, що було на 3-4 дні раніше у порівнянні з результатами терапії аналогічних проявів дерматозу в минулому (із застосуванням консистентних офіційних засобів локальної терапії).

Висновки

1. Вітчизняний препарат Циміналю «Цидіпол» – розчин для зовнішнього використання є безпечним та ефективним засобом локальної етіопатогенетичної терапії маласезійно-піогенних уражень волосистої частини голови.

2. Наведене вище дає можливість рекомендувати використання вітчизняного лікарського засобу «Цидіпол» у лікуванні маласезійно-піогенних уражень волосистої частини голови.

2. Козак Н. В., Генік Б. Л., Тороус І. М., Присяжна С. І. Цидіпол в комплексній терапії істинної міхурниці. Мат. Всеукр. наук.-практ.

- конф. молодих учених «Медицина наука – в практику охорони здоров'я». Полтава, 17 листопада 2017 р. Полтава, 2017. С. 27.
3. Косенко Ю. М. Экспериментальная и клиническая фармакология препаратов на основе циминаля: Дис. ... д-ра биол. наук : 16.00.04, 03.00.04 [Место защиты: Всерос. науч.-исслед. ветеринар. ин-т патологии, фармакологии и терапии]. Воронеж, 2009. 330 с.
 4. Кравченко А. В. Антимикотическое, трихомонацидное и контрацептивное действие профилактического противовенерического препарата цидипол как предпосылки расширения сферы его клинического применения (клинико-экспериментальное исследование) : Автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.00.11. Киев, 1996. 21 с.
 5. Кравченко В. Г., Хаджай Я. І., Лукашов С. В., Левченко В. В. Експериментальна оцінка гострої токсичності Цидіполу – антисептичного лікарського засобу. Дерматовенерологія. Косметологія. Сексопатологія. 2016. № 1-4. С. 74 – 77.
 6. Кравченко В. Г. Маласезійно обтяжені дерматози: альтернативні методи патогенетичної і зовнішньої терапії. Український журнал дерматології, венерології, косметології. 2008. № 3. С. 76 – 79.
 7. Кулага В. В., Романенко І. М., Афонин С. Л., Кулага С. М. Принципы лечения аллергических проявлений. Антисептики группы альдегидов. http://medbe.ru/materials/gribkovye-bolezni/printsipy-lecheniya-allergicheskikh-proyavleniy-antiseptiki-gruppy-aldegidov/?PAGEN_2=3
 8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.05.2009 р. № 312 «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги хворим на дерматологічні захворювання» http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ9474.html
 9. Справочник. клиническая фармакология и фармакотерапия. Циминаль. <http://pharmacotherapy.com.ua/ciminalum.html>
 10. Федотов В. П., Дюдюн А. Д., Горбунцов В. В., Корецкая Е. Ю., Веретельник К. А., Макачук А. А. Новое понимание и подходы к диагностике и терапии микозов как осложняющего фактора при ряде дерматозов. Отечественный препарат итраконазола как альтернативный антимикотик комплексной терапии. Дерматовенерологія. Косметологія. Сексопатологія. 2012. № 1-4. С. 221 – 229.
 11. Cidipolum (Цидипол). <http://medprep.info/drug/medicament/3391>.

ВОЗМОЖНОСТИ ЛОКАЛЬНОЙ ТЕРАПИИ ПИОГЕННЫХ ПОРАЖЕНИЙ, СОЧЕТАННЫХ С ПРОЯВЛЕНИЯМИ МАЛАССЕЗИОЗА НА ВОЛОСИСТОЙ ЧАСТИ ГОЛОВЫ

Кравченко В. Г., Горбунцов В. В., Башмаков Д. Г. Медико-консультативный центр «Медипол», Полтава
ГУ «Днепропетровская медицинская академия Министерства здравоохранения Украины».

Рассмотрены возможности локальной терапии пиогенных поражений, сочетанных с проявлениями малассезиоза на волосистой части головы. Приведены данные собственных исследований по применению оригинального средства «Цидипол» при лечении 10 пациентов с сочетанными пиогенно-малассезиозными поражениями кожи волосистой части головы. На основании данных исследования сделан вывод о целесообразности применения препарата «Цидипол» как средства локальной терапии сочетанных пиогенно-малассезиозных поражений кожи волосистой части головы.

Ключевые слова: волосистая часть головы, локальная терапия, малассезиоз, пиодермия, Цидипол

POTENTIAL OF LOCAL THERAPY OF PYOGENIC LESIONS COMBINED WITH MALASSEZIOSIS MANIFESTATIONS ON THE SCALP Kravchenko V. G., Gorbuntsov V. V., Bashmakov D. G.

Health advisory center "Medipol", Poltava
"Dnipropetrovsk Medical Academy of Health Ministry of Ukraine" SE

The potential of local therapy of pyogenic lesions combined with manifestations of malasseziosis on the scalp is considered. The data of own studies of using the original "Cidipol" remedy in the treatment of 10 patients with combined pyogenic and malasseziosis lesions of the scalp skin are presented. Based on the data of the study, the conclusion has been made about the advisability of using the drug "Cidipol" as a remedy of local therapy of combined pyogenic and malasseziosis lesions of the scalp skin.

Keywords: Cidipol, local therapy, malasseziosis, pyoderma, scalp,

Кравченко Владимир Григорьевич – доктор медицинских наук, профессор, профессор-консультант медицинского центра «Медипол», Полтава.

Горбунцов Вячеслав Вячеславович – доктор медицинских наук, профессор кафедры кожных и венерических болезней ГУ «Днепропетровская медицинская академия Министерства здравоохранения Украины».

Башмаков Дмитрий Геннадиевич – кандидат медицинских наук, доцент кафедры кожных и венерических болезней ГУ «Днепропетровская медицинская академия Министерства здравоохранения Украины». vladkrav@mail.ru